

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

**T/8018. számú
törvényjavaslat**

**egyes törvényeknek az egészségügyi szolgáltatások fejlesztésével, valamint a bizonytalan
minőségű, tisztázatlan háttérű egészségügyi szolgáltatók tevékenységének visszaszorításával
összefüggő módosításáról**

**Előadó: Dr. Kásler Miklós
emberi erőforrások minisztere**

Budapest, 2019. november

2019. évi ... törvény

egyes törvényeknek az egészségügyi szolgáltatások fejlesztésével, valamint a bizonytalan minőségű, tisztázatlan háttérű egészségügyi szolgáltatók tevékenységének visszaszorításával összefüggő módosításáról

1. Az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvény módosítása

1. §

Az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvény 29. §-ban a „2020. január 1-jét követően akkor hozhatók forgalomba” szövegrész helyébe a „2020. július 1-jét követően akkor forgalmazhatók” szöveg lép.

2. A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény módosítása

2. §

A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény (a továbbiakban: Gyftv.) 41. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Az (1) bekezdés szerinti működési célú támogatást a közforgalmú gyógyszertárat működtető vállalkozás a személyi jogról történő lemondást követő 57. § (2) bekezdés szerinti hat hónapos időtartam azon részére is igényelheti, amelyben az egészségügyi államigazgatási szerv határozata alapján, a személyi jogról történő lemondást követően a működtetését biztosítani köteles.”

3. §

A Gyftv. a következő 49/C. §-sal egészül ki:

„49/C. § (1) A gyógyszertár működtetőjének az általa vállalt többletszolgáltatást az új, közforgalmú gyógyszertár működésének megkezdésétől számított legalább ötéves időtartamra kell biztosítania. A vállalt többletszolgáltatás időtartama a létesítési engedélyben meghatározott időtartamon belül nem csökkenthető, kivéve, ha a vállalt többletszolgáltatást a működtető a működésével összefüggő, elháríthatatlan külső ok (vis maior) miatt nem tudja teljesíteni. A vis maior megszűnését követően a működtető köteles a vállalt többletszolgáltatást teljesíteni.

(2) A vállalt többletszolgáltatásnak az (1) bekezdés szerinti csökkentését és az annak alapjául szolgáló vis maiort a működtető az egészségügyi államigazgatási szervnek haladéktalanul, de legkésőbb a vis maior bekövetkezését követő 12 órán belül bejelenti.”

4. §

A Gyftv. 53. §-a a következő (6b) bekezdéssel egészül ki:

„(6b) A gyógyszertár működtetője a működési engedélyben meghatározott teljes nyitvatartási időben kizárólag a betegforgalom bonyolítására szolgáló helyiségben biztosítja a gyógyszerek és a gyógyszertárban forgalmazható egyéb termékek kiszolgáltatását. Nyitvatartási időben a

gyógyszerek és a gyógyszerértárban forgalmazható egyéb termékek kiszolgáltatása kiadó ablakon keresztül tilos.”

5. §

A Gyftv. 53/B. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A közforgalmú gyógyszerértár áthelyezésére az áthelyezést engedélyező határozat véglegessé válását követő egy éven belül kerülhet sor. Ha a közforgalmú gyógyszerértár áthelyezését többször is kezdeményezik, úgy a (2) bekezdés szerinti távolságokat minden esetben az áthelyezendő közforgalmú gyógyszerértár eredeti működési helyének betegforgalmi bejáratától kell számítani, és a többszöri áthelyezéssel az eredeti működési helytől számított, közúton mért maximálisan 1000 méteres távolság nem léphető túl az első áthelyezést engedélyező határozat véglegessé válásától számított 5 évig. Az 5 év elteltével kerülhet sor a közforgalmú gyógyszerértár áthelyezésére úgy, hogy a közúton mért maximálisan 1000 méteres távolságot a közforgalmú gyógyszerértárnak az áthelyezési kérelem beadásának időpontjában meglévő működési helyétől kell számítani.”

6. §

A Gyftv. 54. § (2) bekezdése a következő *m*) ponttal egészül ki:

[A működési engedélyt az (1) bekezdésben foglaltakon túl – a (3) bekezdésben és az 58. § (2) bekezdésében foglalt kivétellel – a létesítési engedéllyel egyidejűleg a működési engedély visszavonására okot adó körülményekről való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül vissza kell vonni akkor is, ha]

„*m*) a gyógyszerértár működtetője alaptalanul hivatkozott a 49/C. §-ban foglalt vis maiorra.”

7. §

A Gyftv. 62. § (2) bekezdése a következő *c*) ponttal egészül ki:

(A több mint heti 48 órát nyitva tartó gyógyszerértár vezetője más munkaviszonyt, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyt nem létesíthet, illetve nem tarthat fenn, ide nem értve:)

„*c*) más közforgalmú vagy más közforgalmú gyógyszerértárhoz tartozó fiókgyógyszerértárban folytatott gyógyszerészeti tevékenységet feltéve, hogy az adott gyógyszerértárat működtető gazdasági társaságban gyógyszerészként nyilvántartott tulajdoni hányaddal rendelkezik és a munkaideje összesen a heti 60 órát nem haladja meg.”

8. §

A Gyftv.

a) 49/A. § (2) bekezdésében, 50. § (2b) bekezdés *b*) pontjában, 53/B. § (2) bekezdésében a „bejárata” szövegrészek helyébe a „betegforgalmi bejárata” szöveg,

b) 53/B. § (2) bekezdésében a „bejáratától” szövegrész helyébe a „betegforgalmi bejáratától” szöveg,

c) 53/D. § (1) bekezdésében az „alapító okiratának rendelkezéseit” szövegrész helyébe az „alapító okiratának, valamint a gyógyszerértár működtetését szabályozó, a (2) bekezdésben hivatkozott rendelkezéseket érintő egyéb megállapodások, jognyilatkozatok rendelkezéseit” szöveg,

d) 62. § (2) bekezdés *b*) pontjában a „helyettesítést.” szövegrész helyébe a „helyettesítést, vagy” szöveg,

e) 73. § (1) bekezdésében az „ezzel ellentétes intézkedés, megállapodás” szövegrész helyébe az „ezzel ellentétes vagy ennek megkerülésével megtett intézkedés, nyilatkozat, megkötött szerződés, megállapodás” szöveg lép.

3. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosítása

9. §

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény XIII. Fejezete a következő 30/A. alcímmel egészül ki:

„30/A. Szakképzettségek, tudományos fokozatok, címek, rövidítések adományozása, illetve használata

52/B. § Az e törvény által szabályozott szakképzettséget, tudományos fokozatot, címet vagy rövidítést csak az arra jogosult használhatja. Nem lehet az e törvény által szabályozott tudományos fokozattal, címmel vagy rövidítéssel összetéveszthető tudományos fokozatot vagy címet adományozni, illetve az e törvény által szabályozott szakképzettséggel, tudományos fokozattal, címmel vagy rövidítéssel összetéveszthető szakképzettséget, tudományos fokozatot, címet vagy rövidítést használni.”

4. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény módosítása

10. §

(1) A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 183/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Aki mások előtt

a) – a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben meghatározott cím kivételével – őt meg nem illető címet használ,

b) kitüntetést vagy egyenruhát jogosulatlanul visel,

c) a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben meghatározott szakképzettséget, tudományos fokozatot, címet vagy rövidítést szándékosan, megtévesztésre alkalmas módon jogosulatlanul használ,

d) a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben meghatározott szakképzettséggel, tudományos fokozattal, címmel vagy rövidítéssel összetéveszthető szakképzettséget, tudományos fokozatot, címet vagy rövidítést szándékosan, megtévesztésre alkalmas módon használ, szabálysértést követ el.”

(2) A Szabs. tv. 183/A. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Aki a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény 80. § 17a. pontja szerinti, a Honvédséghez köthető megjelölést jogosulatlanul használ, szabálysértést követ el.”

(3) A Szabs. tv. 183/A. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az (1), (2) és (2a) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség

hatáskörébe tartozik.”

5. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosítása

11. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 187. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Aki ellenszolgáltatásért vagy rendszeresen

a) az orvosi gyakorlat,

b) a pszichoterápiás gyakorlat vagy

c) a nem-konvencionális gyógyító és természetgyógyászati eljárások

körébe tartozó tevékenységet jogosulatlanul fejt ki, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

12. §

A Btk. a 343. §-t követően a következő alcímmel és 343/A. §-sal egészül ki:

„Oktatással összefüggő jogosulatlan tevékenység

343/A. § (1) Aki

a) felsőoktatásban megszerezhető szakképzettséget igazoló oklevéllel vagy iskolarendszeren kívüli képzésben, illetve iskolai rendszerű szakképzésben megszerezhető szakképesítést igazoló bizonyítvánnyal összetéveszthető okiratot állít ki, vagy

b) a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben meghatározott vagy azzal összetéveszthető

ba) szakképzettséget igazoló oklevelet,

bb) tudományos fokozatot,

bc) címet vagy

bd) rövidítést

jogosulatlanul adományoz,

vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt bünszövetségben vagy üzletszerűen követi el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

6. Záró rendelkezések

13. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2020. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 9-12. § a kihirdetést követő hatvanadik napon lép hatályba.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Kormány elkötelezett abban, hogy a magyar lakosság a lehető legjobb egészségügyi szolgáltatásban részesülhessen, ezzel párhuzamosan a szolgáltatók feladataikat a költséghatékonyság elvének figyelembe vételével végezzék. A Kormány kiemelt célja, hogy a gyógyszertárak megbízható és elérhető közelségű működésének feltételrendszerét biztosítsa, a gyógyszerértékesítést fejlessze. A javaslat elősegíti a magyar családok folyamatos és biztonságos gyógyszerellátását, melynek köszönhetően Magyarország polgárai egyszerűbben juthatnak hozzá a szükséges gyógyszerekhez. A javaslat gyógyszerértékesítési szolgáltatások színvonalának erősítésével szolgálja a betegbiztonságot.

Az egészségügyi szolgáltatások piacán tapasztalt visszaélések miatt indokolt az úgynevezett „aposztróf doktorok” képzését és működését visszaszorító, azt felszámoló, vonatkozó törvényi szabályok szigorítása. A lakosság egészségét, testi-lelki jólétét veszélyeztető, valamint a címetek, fokozatokat kitartó munkával megszerzők tudásába vetett bizalmat megrendítő visszaélések túlmutatnak az egészségügyi szakterületen és a doktori címeken; a szakképzettségek, tudományos fokozatok, címek, az ezekre utaló rövidítések sokfélesége számos további lehetőséget ad az elkövetőknek. A Magyar Orvosi Kamara kezdeményezésére a tervezet olyan, az orvosi hivatást megerősítő szabályozási rendszer megalkotására tesz javaslatot, mely több törvény módosításával megteremti a visszaélések elleni fellépés szabályozott lehetőségét. Ezzel elkerülhető, hogy tisztességtelen piaci szereplők bizonytalan minőségű, tisztázatlan háttérű egészségügyi szolgáltatásokat kínálva megtevéssék az egészségügyi szolgáltatókhoz forduló ellátást igénylőket.

A törvényjavaslat az alábbi fő célkitűzések megvalósítására tesz javaslatot.

Az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvény módosítása

A terápiás javallattal rendelkező homeopátiás gyógyszerek további forgalmazására vonatkozó szabályozás pontosítása, megfelelő felkészülési idő biztosítása mellett.

A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény módosítása

A kisforgalmú gyógyszertárak működtetéséhez igényelhető támogatás biztosítása abban a továbbműködtetési kötelezettség idejére.

A gyógyszertár létesítésére kiírt pályázatban vállalt többletszolgáltatások végzésétől történő eltérés tiltása.

A közforgalmú gyógyszertár áthelyezésére vonatkozó szabályok pontosítása.

A személyi joggal rendelkező gyógyszerész munkavégzésére vonatkozó szabályok kiegészítése.

A személyi joggal rendelkező gyógyszerész döntési jogosultságának megerősítése.

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosítása

Mivel a visszaélések túlmutatnak az egészségügy területén, a szabályozás egyaránt tekintettel van a már létező és ismert, valamint a jövőben elképzelhető, és társadalomra veszélyes elkövetői magatartásokra. A törvénymódosítás konkretizálja a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV.

törvény (a továbbiakban: Nftv.) rendszerében szabályozott szakképzettségek, tudományos fokozatok, címek adományozásának, valamint ezeknek és az ezekre utaló rövidítések, használatának szabályait. A módosítás nem a szakképzettség hiányában folytatott tevékenység kifejtésének korlátozására irányul, hanem ezt megelőzően, illetve attól függetlenül a szakképzettség megnevezésének jogosulatlan használatát, jogosulatlan feltüntetését tilalmazza.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosítása

A törvényt módosításban szerepel a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) vonatkozó tényállásának módosítása a kuruzslás vétség elkövetési magatartásának bővítésével, mivel az egészségügyi területen tapasztalható visszaélések a természetgyógyászat és a nem-konvencionális gyógyító eljárások esetében is szaporodnak.

A Btk. módosítása kiterjed az oktatással összefüggő jogosulatlan tevékenység új tényállásának létrehozására is.

A módosítás tartalmazza továbbá a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvényben (a továbbiakban: Szabs. tv.) szereplő jogosulatlan címhasználat tényállásának kibővítését is.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A Gytv. hatályos szövegéből az az értelmezés következik, hogy a 2020. január 1-jén már forgalomban lévő terápiás javallattal rendelkező homeopátiás gyógyszerekre nem vonatkozik a Gytv. 29. §-a, holott a jogalkotói szándék szerint ennek a kérdéses időpontban már forgalomban lévő termékekre is ki kell terjednie. A módosító javaslat pontosító jellegű, ugyanakkor a forgalmazási szabályok érintettségére tekintettel szükséges a piaci szereplők számára a megfelelő felkészülési idő biztosítása.

A 2. §-hoz

A gyógyszerellátás folyamatos biztosítása érdekében a hatóság a személyi jogról történő lemondást követően a gyógyszerértár működési engedélyét hat hónapos továbbműködtetési kötelezettség előírásával vonja vissza. A hatályos szabályozás szerint a működtető erre az időszakra már nem igényelheti a működési célú támogatást, szükséges ezt lehetővé tenni.

A 3. §-hoz

A gyógyszerértár létesítési eljárásokban – a pályázat elnyerése érdekében – kormányrendeleti szinten már meghatározott – öt évre vállalt többlétszolgáltatások teljesítése alól a vis maior esetét kivéve a működési engedély módosításával nem mentesülhet a pályázat nyertese.

A 4. §-hoz

A módosítás elkerülhetővé teszi, hogy a pályázat elnyerése érdekében folyamatos nyitva tartást többletszolgáltatásként vállaló gyógyszerterek, a működési engedélyükben rögzített nyitvatartási idő egy részében ténylegesen nem a teljes betegforgalmi térben (officinában), hanem a vevők által igénybe vehető szolgáltatást szűkítve, kiadó ablakon át biztosítják a gyógyszerkiadást.

Az 5. §-hoz

A javaslat kizárja az áthelyezésre vonatkozó szabályok olyan értelmezését, mely szerint többszöri áthelyezéssel jogszerűen átléphető az áthelyezendő gyógyszerter betegforgalmi bejáratától közúton mért maximálisan 1000 méteres távolság, és ezáltal az eredeti működési helyhez képest akár több kilométerrel távolabbi településrészbe is áthelyezhető a gyógyszerter.

A 6. §-hoz

Szükséges szankcionálni, ha a működtető visszaél a vis maior helyzet nyújtotta felmentéssel a többletszolgáltatás teljesítése tekintetében.

A 7. §-hoz

A Gyftv. lehetővé teszi, hogy a gyógyszerész négy közforgalmú gyógyszerterben gyógyszerészként nyilvántartott tulajdoni hányaddal rendelkezék. Kézenfekvő, hogy azokban a gyógyszerterekben, amelyekben a személyi joggal rendelkező gyógyszerter vezető ilyen speciális tulajdonosi pozícióban van, ne csak a tulajdonosi jogai és kötelességei érvényesítésére legyen lehetősége, hanem – szükség esetén (pl. betegség, szabadságolás) – szakmai tevékenységet is folytathasson. A heti limit bevezetése ugyanakkor megakadályozza a túlterhelést.

A 8. §-hoz

A pontosító célú módosítás a gyakorlatban felmerült értelmezési nehézségek kiküszöbölését célozza. A javaslat egyértelművé teszi, hogy a távolságot nem általában a meglévő gyógyszerterek és az új gyógyszerter között, hanem azok betegforgalmi bejáratai között kell vizsgálni.

A Gyftv. 74. § (2) bekezdésében a gyógyszerteret működtető társaságok tulajdonosi összetételével kapcsolatosan a megalakuláskor előírja a társasági szerződés (létesítő okirat) benyújtását az egészségügyi államigazgatási szerv részére, valamint a módosítások esetén utólagos – a változást követő 30 napon belüli – bejelentési kötelezettséget ír elő, melyet a módosított társasági szerződés másolatának benyújtásával kell teljesíteni. Az egészségügyi államigazgatási szerv a működtető társaság tulajdonosi szerkezetével, törvényes képviselőjével, társasági szerződésének (alapító okiratának) rendelkezéseit a Gyftv. 53./D. § (2) bekezdése szerinti ellenőrzése során, az ott megjelölt jogszabályi rendelkezések érvényesülésének szempontjából vizsgálja. Az egészségügyi államigazgatási szerv által vizsgálandó kérdések körét indokolt kiterjeszteni, tekintettel arra, hogy a szerződésekben/megállapodásokban és a hozzájuk kapcsolódó mellékletekben gyakran szerepelnek olyan előírások, melyek a személyi joggal rendelkező gyógyszerész számára a Gyftv.-ben biztosított jogok és előírt kötelezettségek gyakorlásának kijátszására, felülírására irányulnak.

A javasolt módosítás a Ptk. 6:95. § „tilos szerződés” fogalom meghatározásával összhangban a semmisséget nem csak a kifejezetten jogszabályba ütköző, hanem a jogszabály megkerülésével megtett intézkedésekre, megkötött szerződésekre is kiterjeszti, tekintettel arra, hogy a napi gyakorlatban ilyen esetek is előfordulhatnak.

A 9. §-hoz

Az Nftv. nem tartalmaz kifejezett rendelkezést arra, hogy az ott meghatározott szakképzettségekkel, tudományos fokozatokkal, címekkel és az ezekre utaló rövidítésekkel összetéveszthető szakképzettség, tudományos fokozat, cím, és rövidítés nem használható. A tiltás tételes kimondásával lehetővé válik a szabálysértési és büntetőjogi normák ilyen irányú kiegészítése is.

A szakképzettség fogalmát az Nftv. 108. § 34. pontja határozza meg az alábbiak szerint: alapfokozattal vagy mesterfokozattal egyidejűleg, valamint a szakirányú továbbképzésben, illetve a felsőoktatási szakképzésben megszerezhető, a szak és a szakirány vagy specializáció tartalmával meghatározott, a szakma gyakorlására felkészítő szaktudás oklevélben, felsőfokú szakmai oklevélben történő elismerése. A szakképzettség körében védett jogi tárgy tehát e körben megfelelő az Nftv. terminológiájában szereplő alapfokozatnak és mesterfokozatnak.

A szakképzettséget tanúsító oklevélben elismert valamely meghatározott szaktudással összefüggő visszaélések – a jogosulatlan használat – szintén veszélyt hordoznak, hasonlóan az Nftv. által szabályozott címekkel, fokozatokkal való visszaélések körére.

A szabályozás tárgykörébe tartoznak a tudományos fokozatok, melyek a doktori képzés után, fokozatszerzési eljárással szerezhetők [Nftv. 16. § (3)-(4) bekezdés: (PhD, DLA), Nftv. 53. §].

A szintén a tárgykörbe tartozó címek alatt értendő az orvos, a fogorvos, a gyógyszerész, az állatorvos, a jogász és az államtudományi szakon oklevelet szerzett személyek doktori címe, a doktori képzés során szerzett doktori fokozat (Nftv. 16. § (1) bekezdés, a munkaköri címek [Nftv. 27. § (1) bekezdés szerinti tanársegéd, adjunktus, főiskolai és egyetemi docens, főiskolai és egyetemi tanár, mesteroktató, továbbá különösen az Nftv. 28. § (5) bekezdése szerinti professzori cím], valamint az oktatói munkakörhöz nem kapcsolódó címek, és a szenátus által adományozható egyéb címek is [Nftv. 32. §-ban felsorolt Professor Emeritus, a magántanári és címzetes egyetemi vagy főiskolai docensi- és tanári címek, illetve a mesteroktatói, mestertanári cím].

A 10. §-hoz

A visszaélőkre a Szabs.tv. jogosulatlan címhasználat tényállása nem minden esetben alkalmazható, mivel nemcsak a hivatalos Dr. vagy dr. fokozattal, címmel, létező szakképzettséggel történhet a visszaélés, hanem az ahhoz megtévesztésig hasonló, de hivatalosan nem létező, kreált titulussal, szakképzettséggel. Emiatt a Szabs.tv. olyan irányú kiegészítését tartalmazza a javaslat, hogy nem csak az Nftv. szerinti szakképzettséggel, tudományos fokozattal, címmel, az ezekre utaló rövidítéssel való visszaélésre, hanem az ezekkel összetéveszthető, tudományosság látszatát keltő, de hivatalosan nem létező szakképzettséggel, tudományos fokozattal, címmel, ezekre utaló rövidítéssel való szándékos visszaélésre is kiterjed a jogosulatlan címhasználat tényállása.

A javaslat biztosítja továbbá a Magyar Honvédséghez köthető megjelölések védelmét.

A szabályozásnak nem célja olyan „becenevek”, márkanevek, művésznevek használatának kriminalizálása, amelyek – bár egyezők vagy hasonlóak lehetnek egyes végzettséget igazoló címekhez, azonban – a megjelenésük kontextusából eredően a megtévesztésre alkalmatlanok, illetve azokat nem a használt címhez kapcsolódó tevékenységgel összefüggésben használják fel. Ennek érdekében az előzőekben részletezett jogosulatlan használat csak abban az esetben tényállásszerű, ha arra megtévesztésre alkalmas módon kerül sor. Ez egy objektív kritérium, nem kell eredménynek bekövetkeznie (a megtévesztésnek), ahogyan az is irreleváns, hogy egyesek

hogyan vélekednek, a megtévesztésre való alkalmasság foka a bűnösség, illetve a minősítés szempontjából közömbös. Az új elkövetési magatartás sem célzatos, annak objektíve kell alkalmasnak lennie a megtévesztésre.

A 11. §-hoz

A kuruzslás tényállásának kiegészítésével – a természetgyógyászati tevékenység, valamint a nem-konvencionális gyógyító eljárások körébe tartozó és a pszichoterápiás tevékenység jogosulatlan végzésére utaló fordulattal – az „apoztróf doktorok” ilyen jellegű tevékenysége értékelhetővé válik a büntetőjog számára. Az áldoktorok jogosulatlan tevékenysége a testi betegségek gyógyításának ígéretével, mentális működést érintő megközelítéseket alkalmaznak mind a gyógyulás reményének felkeltésében, mind az (ál)gyógyítás eszköztárában. Ezen túl a „pszichoterápia” önálló vagy jelzővel ellátott megjelenése ezen a területen a leggyakoribb. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 103. §-a szerint a pszichoterápia többféle módszeren alapuló, tudományosan megalapozott, a pszichés és pszichoszomatikus zavarok esetén alkalmazott, egyéni vagy csoportos formában, több, meghatározott időtartamú ülésben történő terápiás eljárás, amelyet a pszichoterápiás eljárások végzésére képesítéssel rendelkező szakorvos vagy klinikai szakpszichológus végezhet önállóan.

A pszichoterápiás gyakorlat orvosi gyakorlattól való megkülönböztetését tehát az indokolja, hogy pszichoterápiás eljárást nem csak orvos, hanem klinikai szakpszichológus is végezhet.

Az Eütv. 104. § (1) bekezdése szerint a nem-konvencionális gyógyító és életminőségjavító (a továbbiakban együtt: nem-konvencionális) eljárások célja az egészségi állapot kedvező befolyásolása, a betegségek megelőzése, valamint az egészséget veszélyeztető, illetve károsító tényezőkkel szembeni védekezés lehetővé tétele.

A természetgyógyászati tevékenység végzésének feltételeit a természetgyógyászati tevékenységről szóló 40/1997. (III. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) és a természetgyógyászati tevékenység gyakorlásának egyes kérdéseiről szóló 11/1997. (V. 28.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) szabályozza.

A Korm. rendelet 1. §-a meghatározza, hogy a nem-konvencionális gyógyító eljárások alkalmazása olyan egészségügyi tevékenység, amely a konvencionális gyógyítási módszereket kiegészíti, meghatározott esetekben helyettesíti.

A nem-konvencionális gyógyító tevékenység főiskolai, egyetemi egészségügyi végzettségtől, illetve egészségügyi szakképesítéstől függően tanfolyam elvégzése és eredményes vizsga letétele után végezhető. A végzésre jogosult személyek körét, valamint a kiegészítő, illetve helyettesítő tevékenységeket az NM rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. Az NM rendelet 4. sz. mellékletében találhatóak a részletes szabályok a természetgyógyászati tevékenységek szakmai és vizsgakövetelményeiről.

A 12. §-hoz

A Btk. szabályozása kiegészítendő továbbá azzal, hogy az is bűncselekményt követ el, aki az erre jogosult intézményeken kívül szakképzettséget igazoló oklevelet vagy bizonyítványt állít ki, illetve enélkül, adományoz „titulust”.

A visszaélés nem az oklevél kiállítója személyének meghamisításával jár, nem valódi végzettséget igazoló oklevél lemásolása és ezzel hamisítása a cél, hanem az oklevél kiállítója azt a hamis látszatot kelti szándékosan, hogy jogosult – egyébként államilag el sem ismert, nem létező

– végzettséget, szakképzettséget „igazoló” oklevél vagy bizonyítvány kiállítására.

Az új tényállás közokirat-hamisítástól való megkülönböztetését az indokolja, hogy a Btk. 342. § (1) bekezdés a) pontja szerinti közokirat-hamisítás elkövetési magatartás (hamis közokirat készítése, tartalmának meghamisítása) esetén egy valódiként nem létező közokirat a valódiság látszatával jön létre, amely alakilag hamis, azaz annak készítője nem azonos a kiállítóként feltüntetettel. Az új tényállás azonban nem egy jogosult által kiállított, a létező közokiratnak látszólag mindenben megfelelő, valódinak látszó okirat kiállítására szabályoz, hanem egy arra nem jogosult által kiállított, nem valódi szakképzettséget, szakképesítést igazoló, de az oklevél, bizonyítvány formai kellékeit látszólag tartalmazó iratot állít ki.

Az oktatással összefüggő jogosulatlan tevékenység szankcionálási körével kapcsolatos jogalkotói szándék a felsőoktatásban megszerezhető végzettséget igazoló oklevél mellett kiterjed az iskolarendszeren kívüli képzésben (felnőttképzésben), valamint az iskolai rendszerű képzésben (felnőttoktatásban) kiadható okiratokra is. A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 33. § (1) bekezdése szerint a felnőttoktatás keretében folyó szakképzés a részt vevő tanuló sajátos elfoglaltságához, egyedi életkörülményeihez igazodó képzési forma, amely képzési-szervezési formától függően a nappali, az esti, a levelező oktatás munkarendjében és az oktatás egyéb sajátos munkarendjében folyhat. A felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény 2. § 17. pontja szerint az iskolarendszeren kívüli képzés olyan képzés, amelynek résztvevői nem állnak a képző intézménnyel – a nemzeti köznevelésről szóló törvényben vagy a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben meghatározott – tanulói vagy hallgatói jogviszonyban.

A hatályos szabályozás nem ad meghatározást a bizonyítvány fogalmára, tekintettel annak köznyelvi, köznapi érthetőségére, ugyanakkor kétség esetén a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény 1. § (3) bekezdése szerinti definíció hívható fel, miszerint: „bizonyítvány, illetve oklevél az alap-, közép- vagy felsőfokú végzettséget, alap-, közép- vagy felsőfokú szakképesítést, felsőfokú szakképzettséget, illetve tudományos fokozatot tanúsító okirat. Bizonyítványnak, illetve oklevélnek tekintendő az ezekkel azonos hatályú okirat is”.

A tényállás alapján büntetni rendelt tevékenységek társadalomra való veszélyessége különösen magas, tekintettel arra, hogy ezek által növekszik a címmel visszaélők száma.

A 13. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.

Tekintettel arra, hogy a bizonytalan minőségű, tisztázatlan háttérű egészségügyi szolgáltatók tevékenységének visszaszorításával összefüggő módosítás új szankciókat tartalmaz, garanciális szempontból szükséges megfelelő felkészülési időt megállapítani a hatálybalépés során.